

Tirsdag den 1. oktober 2024 (D)

1

1. møde

Tirsdag den 1. oktober 2024 kl. 12.00

Dagsorden

- 1) Valg af formand.
- 2) Valg af 4 næstformænd.
- 3) Valg af 5 tingsekretærer.
- 4) Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

Aldersformanden (Pia Kjærsgaard) :

Mødet er åbnet.

Igen i år har jeg æren af som det længst siddende medlem af Folketinget – og i øvrigt også det ældste medlem af Folketinget – at åbne Folketinget på denne første tirsdag i oktober for at opfylde grundlovens krav.

Ifølge grundloven skal vi mødes på denne dag og høre statsministerens redegørelse om »rigets almindelige stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger«, som der står. Folketingets forretningsorden foreskriver, at jeg skal åbne Tinget og »få det sat« – det vil sige lede valget af Præsidium og tingsekretærer.

Jeg vil gerne indlede med at byde Hans Majestæt Kongen, Hendes Majestæt Dronningen og hele den kongelige familie hjerteligt velkommen i Folketinget her i dag, og så vil jeg også byde alle folketingsmedlemmer og regeringen velkommen til et nyt folketingsår.

Vi er midt i valgperioden, og selv om vi har haft udskiftninger og rokader, håber jeg, at alle er kommet til at færdes hjemmevant i dette helt unikke hus, hvor jeg selv i mere end 40 år har nydt at komme næsten hver dag. At være politiker og folkevalgt er jo ikke noget almindeligt arbejde. Vi har ingen chef eller foresat. Vi er »ansat« af befolkningen. Den danske befolkning er vores arbejdsgiver.

Det stiller krav til, hvordan vi omgås hinanden i dagligdagen – regeringen med Folketinget og folketingsmedlemmerne indbyrdes. Det stiller krav til, hvordan vi kommunikerer med borgerne – at vi lytter opmærksomt og har en ydmyg tilgang til de forskellige grupper i samfundet. Det stiller krav til, hvordan vi fungerer som en moderne arbejdsplads med et godt arbejdsmiljø og en ordentlig og respektfuld omgangsform med vores mange ansatte. Når vi ønsker at skabe retningslinjer for andre og lovgiver om disse, må vi altid selv gå foran med et godt eksempel.

Det er ikke kun lange arbejdsdage og et til tider voldsomt arbejdspress, vi har, men det handler som sagt også om privilegier.

Af disse mange privilegier er dog det største privilegium den tillid, som danskerne har vist os hver især. Det fordrer personlig integritet, høj moral, flid, samt evne og vilje til at samarbejde om de bedste løsninger for det danske folk. De løsninger hverken findes eller nyder fremme i de sociale mediers ekkokammer, men i det reelle møde med kolleger her i huset og menneskene udenfor – ude i danskernes hverdag.

Afslutningsvis vil jeg rette en særlig tak til Folketingets administration og mange dygtige ansatte i alle funktioner for at sørge for de gode rammer for det politiske arbejde, som vi alle nyder godt af i hverdagen. Jeg vil ønske alle rigtig god arbejdslyst i demokratiets og danskernes tjeneste.

Og hermed skal Tinget sættes.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Valg af formand.

Kl. 12:00

Kl. 12:03

Aldersformanden (Pia Kjærsgaard) :

Til formand har samtlige partier indstillet hr. Søren Gade.

Hvis ingen begærer afstemning, vil jeg betragte indstillingen som vedtaget.

Den er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Valg af 4 næstformænd.

Kl. 12:03

Aldersformanden (Pia Kjærsgaard) :

Som første næstformand har Socialdemokratiet udpeget hr. Leif Lahn Jensen. Som anden næstformand har Danmarksdemokraterne udpeget fru Karina Adsbøl. Da Socialistisk Folkeparti og Liberal Alliance har lige mange medlemmer, har der fundet lodtrækning sted mellem de to grupper, hvorefter Socialistisk Folkepartis gruppe til tredje næstformand har udpeget hr. Karsten Hønge og Liberal Alliance til fjerde næstformand har udpeget hr. Lars-Christian Brask.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Valg af 5 tingsekretærer.

Kl. 12:04

Aldersformanden (Pia Kjærsgaard) :

Til tingsekretærer er i henhold til de indgåede valgforbund og gruppernes indstilling valgt følgende medlemmer: Fru Birgitte Vind (S),

hr. Bjarne Laustsen (S), hr. Erling Bonnesen (V), hr. Jeppe Søe (UFG) og fru Theresa Berg Andersen (SF).

Tinget er hermed sat, og jeg skal bede formanden om at indtage formandspladsen. Tillykke med det.

Kl. 12:04

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Selv om man er gammel, kan man godt have lidt sommerfugle i maven.

Jeg vil starte med at takke Tingets medlemmer, mine kollegaer, for at genvælge mig som formand for Folketinget. Det er ikke alene en ære, men også en glæde at få lov til at fortsætte på posten, og jeg er helt oprigtigt taknemlig over den tillid, som I, mine kollegaer, viser mig her i dag.

Så er jeg også godt klar over, at det naturligvis kommer også med en forpligtigelse, og jeg er bevidst om, at genvalget ikke blot er en anerkendelse af det arbejde, der allerede er gjort, men at det kommer med en forventning om, at jeg sørger for, at folketingsmedlemmerne også får forbedret deres betingelser for arbejdet her i Folketinget. Som formand vil jeg lægge vægt på at give alle en fair og retfærdig behandling, og jeg vil lede det parlamentariske arbejde efter grundloven og selvfølgelig også Folketingets forretningsorden.

Danmark er et land, som har noget nær verdensrekord i tillid. Vi har tillid til hinanden. Vi træder til, hvis nogen har brug for en håndsrækning. Tænk bare på de mere end 100.000 frivillige foreninger, vi har i vores dejlige land. Vi har også høj tillid til de offentlige myndigheder, i hvert fald sammenlignet med andre lande. En høj tillid i samfundet er også kendetegnet ved, at borgerne stoler på de politiske institutioner, at politikerne arbejder for samfundets bedste, også selv om de i udgangspunktet kan være dybt uenige.

Vores opgave herinde er at finde sammen om løsninger, som et flertal af befolkningen kan se sig selv i, og jeg synes, det kendetegner Folketinget, at vi respekterer hinanden og de holdninger, som vælgerne har valgt os på. Det burde være en selvfølge, men sådan er det langt fra altid. Der er mange eksempler fra udlandet, hvor politikere dæmoniserer hinanden. Demokratiet taber, hvis man ikke lytter og tager modpartens synspunkter alvorligt. For mig handler folkestyret jo netop om at finde fællesmængden i den politiske masse. Det tror jeg faktisk også at mange vælgere forventer af os.

I den kommende samling får vi igen brug for samarbejde. Store reformer skal udmøntes i lovforslag. Jeg tænker bl.a. på den grønne trepart og på sundheds- og uddannelsesområdet. Også Folketinget befinder sig jo i en reformproces. Baggrunden er en fælles oplevelse af, at tempoet i politik er blevet for opskruet. Hastigheden presser politikere og embedsmænd, og det kan jo gå ud over kvaliteten af de love, som bestemmer, hvordan vi skal leve sammen i vores land. Den første fase i reformarbejdet kom på plads i forsommeren. Her blev alle partier enige om at afsætte mere tid til lovgivningsprocessen. Aftalen var et første skridt på vejen mod at skabe bedre rammer om Folketingets arbejde.

I den nye samling skal vi se nærmere på, hvordan Folketingets udvalg fungerer. Vi har f.eks. langt flere udvalg og udvalgsmedlemmer end parlamenterne i de andre nordiske lande. Hvert folketingsmedlem har derfor også flere udvalgsposter pr. person end kollegaerne i Riksdagen og Stortinget. Mange medlemmer har over for mig givet udtryk for, at de har svært ved at passe udvalgsarbejdet så godt, som de gerne ville, fordi deres møder ofte ligger oven i hinanden. Arbejdsmængden presser det enkelte folketingsmedlem, og det er min erfaring, at man bliver stresset af det, man ikke når, og ikke af det, man når. Lovgivning kræver politikere, der har god tid til at sætte sig grundigt ind i stoffet. Derfor mener jeg, at det er vejen frem, at vi indretter udvalgsarbejdet med inspiration fra de andre nordiske lande. Færre udvalg og færre medlemmer i udvalgene vil tage toppen af arbejdspresset.

Jeg glæder mig til vores konstruktive drøftelser om udvalgene i Udvalget for Forretningsordenen og i Underudvalget for Forretningsordenen, og det er min ambition, at vi kan nå frem til en afklaring i god tid inden næste folketingsvalg, så den nye udvalgsstruktur kan træde i kraft efter valget.

Til sidst vil jeg ønske alle et godt og konstruktivt folketingsår, hvor vi sammen bestræber os på at løse det danske samfunds udfordringer. Endnu engang tak for valget til jer, mine kollegaer.

Kl. 12:09

Velkomstord

Formanden (Søren Gade):

Når jeg nu er blevet formelt valgt, kan jeg jo så byde velkommen til vore gæster.

Velkommen til Hans Majestæt Kong Frederik, til Hendes Majestæt Dronning Mary og Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Benedikte. Jeg vil høfligst anmode Kongeparret om at overbringe en hilsen fra Folketinget til Hendes Majestæt Dronning Margrethe med ønsket om god bedring.

Også hjerteligt velkommen til repræsentanterne for selvstyremyndighederne i Grønland og hjemmestyremyndighederne på Færøerne.

Ligeledes velkommen til repræsentanterne for Højesteret.

Sidst, men ikke mindst også velkommen til min gode ven og kollega fra den svenske Riksdag, Andreas Norlén, som er talman, dvs. formand, for den svenske Riksdag. Andreas Norlén overværer så åbningen som led i sit officielle besøg her i Danmark. Velkommen, Andreas.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

4) Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

Kl. 12:10

Formanden (Søren Gade):

Herefter vil jeg give ordet til statsministeren, så statsministeren efter grundloven kan give en redegørelse for rigets almindelige stilling og de foranstaltninger, som regeringen påtænker. Statsministeren.

Kl. 12:10

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Deres Majestæter, Deres Kongelige Højhed, Folketingets formand, kære kolleger her i Folketingssalen og alle jer, der ser med hjemmefra.

Jeg vil indlede min tale i dag med en historie skrevet af Henrik Pontoppidan for 139 år siden. Novellen hedder »Nådsensbrød«. Den handler om en fattig, gammel kone. Stine Bødgers hedder hun. Hele sit liv har Stine slidt og slæbt i roe- og kartoffelmarkerne, men nu har hun kvæstet sin hånd. Hun arbejder ikke længere og er med Pontoppidans ord »tyet til fattigfolks store trøster, til brændevinens barmhjertighed«. Kort sagt: Stine er gået i hundene.

Hvordan reagerede datidens Danmark på det? Jo, det bliver bestemt, at Stine skal på fattiggården – eller i folkemunde »på kassen«. Kassen er en arbejdsanstalt med kæft, trit og retning. Her bliver fattiglemmerne vækket kl. 4 om morgenen, fletter sivmåtter og binder kurve den lange dag. Det er intet under, at Stine stritter imod, men af sted må hun, og i en dramatisk scene i bogen stimler nysgerrige na-

boer sammen i den snævre gade, hvor hun bor. Sognefogeden bliver tilkaldt, og den gamle kone bliver bundet på hænder og fødder og ført bort under landsbybørns pift og tilråb. Det er en hjerteskrædende scene, selv når man læser den i dag, og det er uværdigt.

Hvorfor trækker jeg den her historie frem? Det gør jeg af to grunde: fordi vores danmarkshistorie kaster et til tider brutalt lys over også vores egen tid, og fordi vi i den danske litteratur har et sandt skatkammer. Bøgerne giver os indsigt, forståelse og den empati, som et samfund og et menneske ikke kan leve uden. Ville vi i dag kende fattigdommen og elendigheden i det gamle Danmark, hvis det ikke var for Pelle Erobreren, og forstå kvindeliv uden Tove Ditlevsen? Ville vi forstå det moderne Danmarks skyggesider uden Thomas Korsgaard eller Morten Pape?

Langt op i 1900-tallet blev mennesker som Stine, og dem var der mange af, kaldt uværdigt trængende, drikfældige og dovne. Man mente, de lå samfundet til last, og at de alene af den grund var mindre værd end andre mennesker. De måtte ikke stemme, de kunne ikke få husly, og de måtte ikke blive gift uden at spørge fattigvæsenet om lov. Sådan er det selvfølgelig – selvfølgelig – ikke mere. Hjælp er ikke nådensbrød. At hjælpe og få hjælp er blevet en del af det, vi er som danskere. Men er vi nu dér som samfund, hvor vi gerne vil være i respekten for andre mennesker? Evner vi at gribe hinanden rigtigt, og forstår vi at sætte os i de udsatte danskeres sted? Eller har pendulet måske fået lov til at svinge lidt for meget den anden vej? Når velfærdssamfundet i dag findes, tænker vi måske, at der er andre, der tager sig af omsorgen.

I dag vil jeg tale om jer, der sjældent har et hjem, som ikke har et job, men som ofte har et misbrug, og som kæmper med fysiske, men nok især psykiske sygdomme; jer, der måske virker skræmmende, når I dingler ned ad gaden i en brandert med en løs hund på slæb; jer, som stofferne har taget over hos; jer, som vi andre skynder os forbi, fordi vi ikke ved, hvad vi skal sige eller gøre. Måske har vi set dig nede på bænken sammen med de andre, eller også har vi slet ikke opdaget dig, fordi du er alene derhjemme med for meget affald, for meget opvask og persiennerne godt lukket til, fordi det måske nu er det eneste mulige. Jeg vil tale om jer, der sjældent får den store opmærksomhed ved Folketingets åbning, men den skal I få i dag.

Vi har i Danmark indrettet vores samfund efter det store flertal – selvfølgelig har vi det. Men med til det hører en forpligtelse over for mindretallet. Hvis du lever et skævt liv, kan det være svært at passe ned i samfundets firkantede kasse. Lad mig give jer et eksempel. Langt de fleste hjemløse vil gerne have deres eget hjem, og den dag, de får det, er det forbundet med tryghed og et vigtigt skridt fremad, men ikke for alle.

Kl. 12:15

Hus Forbi – det er de hjemløses avis, i øvrigt en glimrende en af slagsen – bragte tilbage i august et interview med Henrik på 43 år. I knap 3 år havde han boet på et forsorghjem, hvor han fik hjælp til at overholde aftaler; han opbyggede tillid til andre mennesker og begyndte at få tre faste måltider om dagen. Det gik så godt, at han kunne begynde i misbrugsbehandling. For nylig flyttede Henrik så i sin egen bolig. Han fik sit eget, men han mistede noget andet, nemlig de mennesker, han var vant til at være sammen med. Med hans egne ord lyder det:

Så sad jeg bare der i sofaen og kiggede ind i væggen og tænkte: Hvad fanden laver jeg her? Citat slut.

Så gik Henrik ned i brugsen og købte øl. For de fleste er det at have et job og en bolig noget helt grundlæggende, men for nogle få kan det være alt for meget. Der er situationer, hvor vi må lade udsatte mennesker leve deres eget liv, men uden at lade dem i stikken, og vi skal som samfund passe på med at have for fastlåste ambitioner på andres vegne.

Lad mig komme med et andet eksempel. Langt de fleste mennesker, der lever med et stofmisbrug, ønsker at stoppe misbruget. Det

er bare ikke altid der, de er. Lige nu er problemet måske at tage stoffer på gaden, i en port eller i en trappeopgang og at skyde en snavset kanyle ind i et gammelt sår med fare for infektioner og det, der er værre. Man er stillet til skue for andres blikke og for andres dom. På Halmtorvet ikke så langt herfra har vi et stofindtagelsesrum. Her kan de udsatte tage stoffer i sikre rammer, med rene sprøjter og sundhedspersonale, der står klar uden fordømmelse, til gengæld med værdighed, og det kan være det, der er brug for her og nu – ikke en plan, som andre har lagt, om nedtrapping eller behandling, ikke endnu.

I dag er der alt for mange unge og velfungerende i Danmark, der tager stoffer. Det er farligt, det kan have store konsekvenser, og pusherne skal vi straffe meget hårdere. Men for de allermest udsatte er historien en anden. Her bliver vi andre nødt til at forstå, at stofferne kan være en form for selvmedicinering, så et utåleligt liv i perioder kan tåles og overleves. I dag har vi fem stofindtagelsesrum i Danmark: et i Aarhus, et i Odense, et i Vejle og to i København. Vi vil gerne afsætte penge til flere, til at udvide de nuværende stofindtagelsesrum, til længere åbningstider og flere pladser og til at oprette nye i andre danske byer.

Vi skal give flere mennesker et trygtere og et mere værdigt liv væk fra trappesten og vores andres nysgerrige blikke. Med andre ord må vi acceptere et skævt liv, men aldrig acceptere et uværdigt liv, og vi vil i regeringen gerne gøre tingene anderledes på socialpolitiskområdet, tage udgangspunkt i dem, I er, og føre en mere værdig socialpolitik. Hvad betyder det? Hvad betyder værdighed? Det betyder flere ting. Forebyggelse er selvfølgelig det vigtigste, og hjælp til et arbejde eller til skole er selvfølgelig målet for de fleste, men vi har også en gruppe af meget udsatte mennesker, for hvem livet er så hårdt, og for hvem nederlagene er så mange, at vi skal turde at sætte omsorg og kærlighed op som det allervigtigste.

De allermest udsatte mennesker i Danmark er få, men I er alligevel for mange. Hovedparten er mænd. De bliver ulykkeligvis sjældent ret gamle. Mange er på førtidspension eller på kontanthjælp. Mange har gæld til det offentlige, og halvdelen har fået en dom inden for de seneste 5 år, typisk for tyveri eller noget i lommen. Vores danske velfærdssamfund bygger på pligt og ret i dén rækkefølge, men for de her særlige mennesker må vi gøre en undtagelse og sætte ret før pligt og for en stund give et helle, hvor der er plads til at gøre tingene anderledes. Det betyder færre krav, færre sanktioner og måske en strek over gælden.

Når du lever på gaden, har du ikke en jordisk chance for at betale din gæld, hverken til pusherne eller til det offentlige, og den sidste kan jo snildt være på rigtig mange kroner og øre. Vi må og skal tage hensyn til den hjemløse og til de mennesker med misbrug, der skal afsone en dom, for i fængslet risikerer de ofte at ende nederst i hierarkiet. De bliver udnyttet af de stærke fanger, de bliver presset til køb og salg af stoffer, og når de bliver løsladt, er gælden vokset, de er stadig afhængige, men der er ikke nogen steder at gå hen.

Kl. 12:20

En kvinde beskrev det sådan her, efter at hun blev løsladt: Det var et frit fald. Men vi kan jo ikke være bekendt at lade nogen falde. Hvordan kan vi forhindre, at de svageste udsatte udnyttes af de stærkeste? Skal de allermest udsatte måske have lov til at afsone et andet sted end i dag, et sted, hvor der faktisk er misbrugsbehandling og sundhedspersonale med hjælp og støtte og uden bandemedlemmer, der kan koste dem rundt?

Vejen til alt det her er fyldt med dilemmaer. Hvis vi begynder – og det håber jeg at vi gør – at lave særlige regler, hvilken helt særlig gruppe skal så omfattes, og hvem skal ikke? Det er ikke let. Og jeg kunne ikke drømme om at tale om et samfund uden konsekvens, for selvfølgelig skal man stå til ansvar for sine handlinger. I regeringen vil vi gøre alt for at komme den afstumpede vold til livs – bandernes skyderi i vores gader. Vi er i gang med at forberede en strafreform

med højere straffe for den personfarlige kriminalitet igen. Men når det gælder de allermest udsatte, vil vi tillade os at tænke nyt.

Måske er der en socialrådgiver eller en politibetjent, der lytter med i dag, eller nogle af jer, der arbejder i det civile samfund for vores udsatte. Jeg ved, at rigtig mange af jer heldigvis gør en stor indsats, en gang imellem på trods af de regler, vi har lavet her i huset. Jeg vil gerne sige til jer, at vi får brug for jeres viden og jeres engagement og hjælp, for jeg synes også efter i hele mit liv at have været engageret i socialpolitikken, at vi den her gang står ved en skillevej. Her i Folketinget er vi vant til at løse problemerne med flere sagsbehandlere, flere tværfaglige indsatser, flere processer, flere krav til kommunerne – alt sammen i den bedste mening. Men på den måde pøser vi også flere tiltag og alle mulige processer over på vores allermest udsatte, en tilgang, som måske slet ikke svarer til der, hvor de er.

Tiden er i vores øjne kommet til, at samfundets brede skuldre skal bære mere, så de udsattes smalle skuldre skal bære mindre. Og her i Folketinget har vi faktisk allerede gjort en hel del: en hjemløshedsreform, der skal gøre op med langvarig hjemløshed; barnets lov, hvor vi styrker de mest udsatte børns rettigheder; en bedre indsats for mennesker med svære psykiske lidelser – det er langtfra nok, det ved jeg godt, men nu har vi for første gang en 10-årsplan for vores psykiatri; vi har endelig fået indført ordentlig behandling til borgere med det, vi kalder dobbeltdiagnoser; og for nylig vedtog vi her i Folketinget at gøre det sociale frikort permanent.

Det er vigtige skridt, tak for det, men vi skal videre. Vi skal være et Danmark, hvor vi tror på os alle sammen; ser mennesker og skaber værdige muligheder; rejser dem, der falder. For i virkeligheden findes »de andre« ikke. Hvem skulle de være? De er mennesker som du og jeg. De er os selv.

Det er regeringens ledetråd i de store politiske forslag, vi kommer til at lægge frem i den her folketingssamling – at vi laver politik for dem, det handler om. Hvordan er det at bo på Sydsjælland eller i Vendsyssel og ikke have en fast læge? Ja, det er ikke særlig trygt. Hvordan er det at have det, vi i gamle dage kaldte rygerlunger, nu kol, knap at kunne trække vejret selv og samtidig skulle finde rundt i et snørklet sundhedssystem? Ja, det er ikke særlig trygt. Og ved I hvad, det er heller ikke retfærdigt. Og det er slet ikke den fri og lige adgang til sundhed, som vi ønsker os at have i Danmark. Derfor er en lægereform det allermest centrale i den sundhedsreform, jeg håber snart at forhandle på plads her i Folketinget. Flere praktiserende læger skal være der, hvor folk er mest syge, og det samme skal speciallægerne. Og de mindre sygehuse, som vi er glade for i Danmark, og som er spredt rundt i vores land, skal have personale nok til at kunne tilbyde den behandling, som borgerne har brug for.

Inspireret af kræftpakkerne vil vi nu indføre kronikerpakker. Vi starter med kol og går videre med diabetes og andre kroniske sygdomme. Jeg ved fra min egen familie, hvor stor tryghed kræftpakkerne giver i det, der for mange af os er en rigtig utryk situation. Man ved, hvad man skal gøre, og man ved, hvad man kan regne med, både som patient og som pårørende. Den tryghed og den visdom har mennesker med kronisk sygdom altså også brug for.

Kl. 12:25

Politik skal i det hele taget bruges til at løfte mennesker op. Det gælder også dem, der endnu ikke har et job. I Danmark har vi et af de dyreste beskæftigelsessystemer i verden. Hvert år bruger vi mere end 11 mia. kr. på det. Over årene, må vi være ærlige at sige, er der blevet lidt for meget system. Vi har syge medborgere, som har oplevet ikke at blive behandlet ordentligt, og der er mange, der føler sig som en kastebold i systemet. Udsatte mennesker bliver indkaldt til samtaler og tilbud, som faktisk er ret meget ude af trit med den virkelighed, de lever i.

Samtidig har regler og krav om dokumentation fået lov til at hobe sig op. Der gennemføres – og hold nu fast – tæt på 2,4 millioner

samtaler på jobcentre hvert år. Sagsbehandlere, altså socialrådgivere, passer sådan set bare deres job og følger de regler, som vi har vedtaget. Men det betyder, at for hver samtale med en borger på en halv time bruger en socialrådgiver tilsvarende en halv time på at registrere og dokumentere det. Derfor er det regeringens forslag, at vi skal nedlægge jobcentre og få en frisk start, hvor kommunerne får mulighed for at organisere beskæftigelsesindsatsen på ny.

Vi har heldigvis lav arbejdsløshed i Danmark. De fleste, der mister deres job, finder hurtigt et nyt. Der er andre, der har brug for uddannelse og opkvalificering, og så er der de udsatte ledige, som har behov for en særlig indsats. Vi vil foreslå at skære en halv million samtaler væk og fjerne sanktioner for borgere, som kæmper med andre alvorlige problemer i dagligdagen end ledighed, men samtidig forvente, at alle gør deres for at bidrage. Derfor indføres der nu *endelig* en arbejdspligt for især de mange kvinder med ikkevestlig baggrund, der stadig væk ikke er en del af vores arbejdsmarked, hvilket alle bør være. Vi er i gang med at sætte ældreplejen fri af rigide skemaer. Vi har besluttet at sætte folkeskolen fri af centrale regler. Nu er turen så kommet til beskæftigelsessystemet: færre samtaler, færre restriktioner, mere menneske.

Også når vi taler uddannelse, skal vi prøve at sætte os i andre menneskers sted, og det kan godt være lidt svært at gøre her fra Folketingssalen. Vi skal lige prøve at tænke tilbage på, hvordan det er at være 15-16 år: Det er sommerferie, du er færdig med skolen, glæden sidder i kroppen, måske også en usikkerhed, for hvad er det, der skal ske nu? Du ved nok ikke helt, hvad du vil være som voksen, ikke endnu, og hvad gør du så? Mange vil naturligvis følge med, hvor vennerne går hen, og gå en vej, hvor man ikke behøver at låse sig fast for langt ud i fremtiden, og til et sted, som ikke ligger for langt væk, med et stærkt fællesskab. Derfor bliver gymnasiet for mange unge det helt oplagte valg, ganske enkelt fordi gymnasierne tilbyder det, som de fleste unge søger: et levende og inspirerende ungdomsmiljø.

Men tænk nu, hvis gymnasiet og alle dets muligheder kunne blive en vej og en succes for alle vores unge i Danmark, også dem, der ikke søger det rent boglige. Vi vil sikre, at alle unge efter grundskolen får et reelt tilbud om en ungdomsuddannelse med tryk på *ungdom*. Det er kongstanken i det forslag, regeringen vil præsentere i næste uge. Så længe jeg kan huske, har vi herinde forsøgt at lave småreparationer på et uddannelsessystem, som ikke passer til dem, der er unge i dag. Nu er det tid til at tænke det hele forfra og tænke større. Fremover synes vi at vi skal tilbyde alle unge at gå i gymnasiet, for det er det, de fleste unge gerne vil, og det synes jeg at vi voksne skal lytte til. Men det skal være et andet gymnasium end det, vi kender i dag.

Der skal være tre veje at vælge imellem: et handelsgymnasium til dig, der gerne vil lære om økonomi, sprog og iværksætteri, et alment gymnasium til dig, der kan og vil det boglige, det mere abstrakte og teoretiske, og som noget helt nyt: et erhvervs- og professionsrettet gymnasium til dig, der gerne vil arbejde med mennesker i vores velfærd – det kan være, at du gerne vil være sygeplejerske eller politibetjent eller arbejde med grøn omstilling som maskinmester eller tømrer. Uddannelsen er nemlig også for dig, der måske på et tidspunkt har interesse i at tage en faglært uddannelse, men som lige nu gerne vil holde alle døre åbne for andre muligheder og få lov til at være længere tid i et skolemiljø sammen med andre unge uden at skulle være klar til at sidde i en skurvogn allerede som 15-årig. Uanset hvilket gymnasium du vælger, får du en hue på, når du har bestået dine prøver, og uanset hvilket gymnasium du vælger, har du alle muligheder for at videreuddanne dig bagefter.

Kl. 12:30

Så eksisterer der ret mange myter om den her regerings uddannelsespolitik, som jeg gerne lige vil benytte lejligheden til at få manet i jorden. Nogle skaber det indtryk, at der nærmest skæres

ned på uddannelse under den her regering. Selvfølgelig er det ikke rigtigt. Tværtimod. Samlet prioriterer regeringen med de beslutninger, der er truffet, og de kommende forslag et løft af undervisning og uddannelse på omkring 5 mia. kr. i 2030. Vi har et forslag om en ny ungdomsuddannelse, som vil koste over 2 mia. kr. hvert år, og det har vi, fordi vi ønsker at gøre undervisningen mere praktisk og spændende; vi ønsker et løft af undervisningen i det hele taget i rigtige faglokaler med dygtige lærere. Så har vi i øvrigt samtidig – endelig – fordelt ressourcerne mere lige i vores uddannelsespolitik og givet flere penge til erhvervsuddannelserne. Det var på høje tid.

Der eksisterer også en anden myte. Jeg har hørt det argument, at når vi vil ændre ungdomsuddannelserne, så de rent faktisk passer bedre til de unge, deler vi de unge ind i et A- og et B-hold. Men er det ikke de voksnes snobberi, der afslører sig her? I alt for mange år har vi ladet prestigen følge med de akademiske uddannelser, og det er faktisk det, vi gerne vil rette op på nu med stærke ungdomsuddannelser – ja, med A-hold til alle vores unge, også til dem med andre interesser end det boglige. Det er på høje tid. Om 10 år vil der være næsten 10 pct. færre unge mellem 15 og 18 år i Danmark, og i landkommunerne forventes faldet at blive endnu større. Hvis ikke vi gør noget, vil der stå tomme stole, både på det lokale gymnasium og på den lokale erhvervsskole. Det kan blive starten på en ond cirkel i de mindre byer. Det er færre elever, det er færre penge, og det betyder, at det bliver mere end svært at tiltrække lærere, og i værste fald betyder det lukninger. Derfor bliver vi også her nødt til at tænke nyt.

Nu kommer vi med et nyt erhvervs- og professionsrettet gymnasium, som nogle steder kommer til at ligge sammen med de erhvervsskoler, vi kender, og som andre steder kommer til at blive placeret sammen med andre ungdomsuddannelser, så der flere steder i landet bliver et stærkt fagligt miljø, også for vores unge uden for de store byer, i stedet for at deres uddannelser i de kommende år lukker. Samtidig med det giver vi de 17-årige mulighed for at køre bil. Vi indfører et befodringsfradrag til studerende og elever i de 25 udkantskommuner, fordi vi ønsker, at man skal kunne leve et godt liv i hele vores land. Det skal man som ung, det skal man som gammel, og det skal man altså også, når der kommer børn ind i billedet.

At få børn er for mange af os det mest meningsfulde, der findes: lysten til at give livet videre, de meget store øjne i en endnu større verden, og hov, var det et lille smil, jeg så der? Pludselig er der et lille menneske, der er meget vigtigere end en selv. For mange af os er det her stort. Alligevel får vi færre børn i Danmark. Lad mig give et illustrativt eksempel: Hvis det fortsætter som nu med samme middellevealder og samme fertilitet som i dag og man fraregner ind- og udvandring, risikerer vi, at den danske befolkning er skrumpet til 2,5 millioner indbyggere i år 2100. Det er om ikke ret lang tid. Det svarer til, at hele Sjælland er mennesketomt, og selv om der nok skal være nogle, der lige nu vil tænke, at så slap man af med de der kjøbenhavnerne, så er det alligevel svært at forestille sig et Danmark med under halvt så mange mennesker som i dag.

Lad mig, inden vi går i gang med diskussionen, slå det fuldstændig fast: Jeg kommer ikke til at blande mig i, hvordan man får børn, eller hvor mange børn man vil have, selvfølgelig ikke. Det er op til os selv hver især. Men jeg synes, det er trist, hvis færre får de børn, som de ønsker sig og drømmer om, og hvis færre i det hele taget ønsker at få børn.

Lige for at sætte tingene lidt i perspektiv vil jeg gerne sige noget. For 100 år siden – præcis i år 1924 – rejste Thit Jensen land og rige rundt med sit foredrag »Frivilligt moderskab«. Dengang blev kvinder slidt af for mange graviditeter. Thit Jensen var selv ud af en børneflokk på 12 og var en meget moderne fortaler for svangerskabsforebyggelse og abort. Det er en vigtig kvindekamp, som vi fortsætter nu. For første gang i 50 år udvider vi piger og kvinders

rettigheder til abort i Danmark. Og når kvinders rettigheder andre steder i verden indskrænkes, går vi her i Folketinget den modsatte vej. Det er jeg oprigtigt stolt af. Vi står på skuldrene af andre, og det er en fællesnævner fra dengang og til i dag om, at vi selvfølgelig selv vil have lov til at bestemme, hvordan vores familie skal se ud: Vil man have mange børn, få børn eller ingen børn?

Kl. 12:35

Hvis det er biologien, der står i vejen, og det er det for rigtig mange mennesker, skal vi have bedre fertilitetsbehandlinger. Forskningen har traditionelt set på kvinders fertilitet, selv om årsagen ofte ligger hos mændene. Det skal der rettes op på. Og hvis det er samfundets indretning, der spænder ben for lysten til at få børn, må vi også kunne diskutere det. Det kan være noget med at skulle nå det hele inden for ganske få år, gøre en uddannelse færdig, få det første rigtige job, finde kærligheden og så også lige stifte familie. Men jeg tror også, vi bliver nødt til at erkende, at løsningerne nok er sværere at finde end som så.

Jeg vil bare lige komme med et enkelt eksempel. I Sverige kan forældre være hjemme med et sygt barn i tilsammen 120 dage om året, og de har ret til at arbejde på deltid, indtil deres barn fylder 8 år. Alligevel har Sverige en lavere fertilitetsrate end Danmark, og sidste år blev der født det laveste antal børn i Sverige i 20 år. Så vi har nok brug for at blive lidt klogere på, hvad det er, der virker, og hvad folk har brug for, og det skal selvfølgelig ske med respekt for, at det i Danmark er arbejdsmarkedets parter, der forhandler løn- og arbejdsvilkår.

Vi vil som regering gerne se det i en sammenhæng, hvor der bliver kigget på fleksibilitet for familierne, kvalitet og rammerne for de tilbud, som vi giver de yngste børn, og hvor der, når det gælder dem, der befinder sig i den anden ende af livet, også bliver kigget på pensionen.

Pension, tilbagetrækning, Arnepension og seniorpension er noget, vi ofte har været meget uenige om her i Folketinget. Sådan har det faktisk været i mange år. Det er samtidig noget, der virkelig optager danskerne. Med velfærdsaftalen tilbage i 2006 blev et bredt politisk flertal enige om, at det grundlæggende er et sundt princip, at vi arbejder længere, i takt med at vi også heldigvis lever længere, og at ændringer i pensionsalderen skal varsles i god tid, så danskerne ved, hvad de har at forholde sig til. Derfor skal vi næste år her i Folketinget stemme om at hæve pensionsalderen til 70 år fra 2040, altså om 15 år.

Velfærdsaftalen har været og er helt afgørende for, at vi i Danmark har sunde offentlige finanser, og det skal vi selvfølgelig også have i fremtiden, særlig fordi vi samtidig står over for store investeringer i bl.a. forsvar, sikkerhed og den grønne omstilling. Men velfærdsaftalen er snart 20 år gammel, og når pensionsalderen stiger til 70 år, er det naturligt at se på, om der derefter også kan være en anden mekanisme. En ændring af velfærdsaftalen har store konsekvenser for den enkelte og for samfundsøkonomien. Derfor skal det netop ske i respekt for den enkelte, og det skal forberedes ordentligt. Den proces er regeringen nu i gang med.

Vi skal kunne leve gode liv, og vi skal gøre det i et Danmark, der bliver grønnere og grønnere. Lige før sommer indgik vi den grønne trepart om den største omstilling af vores landskab i nyere tid. Man kan næsten se det for sig: Først er der en brakmark, så pibler det frem med græsser og urter og efter nogle år et træ, og for de fremtidige generationer vil det være blevet en rigtig skov. Vi skal have mindre kvælstof, mindre CO₂, renere vand – mere liv. Vi indfører en klimaafgift i landbruget som det første land i verden, og vi understøtter en moderne og stærk dansk fødevarer- og landbrugsproduktion. Ifølge Danmarks Naturfredningsforening er den grønne trepart historisk, og også ifølge Landbrug & Fødevarer er den historisk. Så er der altså nok noget om det.

Forhandlingerne var selvfølgelig ikke nemme – det kan jeg lige så godt sige, som det er. Lad mig dele en historie inde fra det lukkede rum. Som jeg har fået det fortalt, skete der det, at lige før alle var sikre på, at man nu havde en aftale, rejste formanden for Landbrug & Fødevarer, Søren Søndergaard, sig op. Han sagde, han havde glemmt noget, og så rundt i lokalet, og han kunne godt se, at de andre tænkte: Åh nej, nu kommer der mere. Jeg tror, der var mange, der åndede lettet op, da Søren's sidste krav viste sig at være i den milde ende. Han inviterede nemlig alle til høstfest på slægtgården, Baldershave, og derfor var det en meget umage flok bestående af repræsentanter for landbrug, fagbevægelse, arbejdsgivere, grønne organisationer og nogle politikere her fra salen, der i slutningen af august mødtes på en gård ved Billund midt imellem Lindeballe og Førstballe for at fejre, at årets høst var i hus, og for at markere en grøn aftale, der krævede mere end almindelig velvilje fra alle, der var med. Hvilke andre steder på hele den her jordklode kunne det ske end netop Danmark, at så forskellige interesser havde modet til at sætte sig ved det samme bord, vel vidende at det nemmeste var at gå?

Kl. 12:40

Den grønne trepartsaftale er Danmark, når Danmark er allerbedst, og det er efter min mening den stærkeste generationskontrakt, der er skrevet i mine snart 25 år her i Folketinget. Der var ellers godt nok mange, der havde sagt, at den ikke ville blive til virkelighed, og at vi aldrig ville blive enige i regeringen – det blev vi. Man sagde, at landbruget aldrig ville tage ansvaret for naturen og fjordene, det ville de; at naturorganisationerne ikke ville tage ansvar for arbejdspladser, det gjorde de.

Det gjorde de, fordi der var noget, der var vigtigere end os selv, fordi Danmarks fjorde og drikkevand er vigtigere, og fordi vores børn og vores børnebørn stadig skal kunne synge med på vores danske sange om gøgen, storken og nattergalen og også i deres fremtid finde dem i deres eget land. At der allerede nu er partier, der ikke vil være med til at gøre den grønne trepart til virkelighed, er mig en gåde, men tak til andre, der tager ansvar, og tak til de mange, mange danskere, der kæmper for vores natur hver eneste dag. Med det, vi beslutter her i Folketinget, og med alle de initiativer, der tages over hele landet, skal livet igen tilbage i vores fjorde og i vores farvande.

Vi mennesker er en del af naturen. Skoven, dyrene, luften og vandet er ikke noget uden for os, men derimod grundlaget for vores eksistens. Det er også en meget voldsom kraft, og det har det i øvrigt altid været. I november 1872 blev bl.a. Sjælland, Lolland og Falster ramt af stormflod. Hele øer forsvandt, diger blev brudt og mennesker og husdyr omkom. Jernbanen var oversvømmet, telegrafens blæste omkuld, og så var det altså svært at bede om hjælp fra resten af landet. Der gik tid, før andre forstod, hvor slemt det stod til.

Mere end 100 år senere ramte en orkan hele Danmark. På Rømø blev vindstødene målt til 51 m/sek., indtil vindmåleren blæste omkuld. Orkanen var en af de mest ødelæggende i vores historie, og jeg tror, at vi er mange, der husker, hvor vi var den 3. december 1999, ikke mindst alle jer, der havde en travl nat med at hjælpe borgere og rydde op efter ødelæggelserne: vores politi, brandfolk, falcreddere, værnepligtige og frivillige.

Tilbage i 1870'erne var de nødstedte overladt til naboers hjælp-somhed og vovemod – eller bare til sig selv og skæbnen. I 1999 havde vi heldigvis et helt andet samfund og et udbygget beredskab. Men har vi også et bedre beredskab i dag, end vi havde i 1999? Det bør vi prioritere at få, for verden har ændret sig. Tag bare et kig på de seneste år med krig i Europa, en pandemi, vildt vejr, som lige nu bl.a. i Vejle, og en skærpet hybrid trussel mod i Danmark.

Det moderne samfund er sårbart. Farerne er blevet flere og meget forskellige. Da coronaen ramte, havde vi hverken vacciner eller masker til at beskytte vores gamle og vores syge, og da krigen ramte, havde Europa rustet ned, mens russerne havde bygget deres egen

hær op. Vi må ikke blive ved med at lade os overraske. Det er sund fornuft at være klar til at hjælpe sig selv og hinanden, og jeg ved godt, at det for mange selvfølgelig sætter tanker i gang, når man skal til at købe vanddunke og en gammel fm-radio og handle mad, så man kan klare sig et par dage – det kunne f.eks. være makrel i tomat.

Det er mange år siden, at vi som danskere skulle forholde os til den slags. Faktisk er der mange af os, der slet ikke har prøvet det før, men det skal vi altså nu. Vi skal ruste os hver især og som samfund. Derfor har vi oprettet et nyt ministerium for samfundssikkerhed og beredskab, som får den koordinerende opgave og det koordinerende ansvar for krisestyring og forsyningsikkerhed. I en urolig verden skal Danmark være bedre rustet, og verden omkring os er blevet mere usikker.

Rigsfællesskabet mellem Færøerne, Grønland og Danmark må forandre sig med den virkelighed, som vores tre befolkninger lever i. Jeg er glad for, at den forandring kan ske i et godt og tæt samarbejde og med respekt for hvert lands selvstændige identitet. Tak til de nordatlantiske medlemmer her i Folketinget for jeres store indsats. Tak til lagmanden og til formanden for naalakkersuisut for et respektfuldt samarbejde.

Kl. 12:45

Vi har i dag et fælles ønske om at udvide Færøerne og Grønlands muligheder for at få en egen udenrigspolitisk stemme. Et aktuelt eksempel er det færøske ønske om at blive selvstændigt medlem af WTO. Det er helt forståeligt, men der er juridiske problemer, og dem må vi søge at løse. Lagmanden og jeg er derfor enige om at forelægge spørgsmålet for det nævnt, der efter hjemmestyreløven kan afgøre juridiske tvister. Nævnet har aldrig før været brugt i hjemmestyreløvens 76-årige historie. Grønland er det store arktiske land i rigsfællesskabet, og det er helt naturligt, at Grønland spiller en særlig rolle, når kongeriget overtager formandskabet for Arktisk Råd. Når kræfter udenfor forsøger at splitte, rykker vi sammen, men vi gør det på en ny måde, ligeværdigt og respektfuldt, og så tør vi gå nye veje.

I dag er det 2 år, 7 måneder og 7 dage siden, Rusland indledte en fuldskalainvasion af et europæisk land, nemlig Ukraine. Jeg er stolt af Danmarks stædige og uforbeholdne støtte til Ukraines frihedskamp. Med en historisk bred opbakning i Folketinget og i befolkningen har vi placeret os på den rigtige side af historien, i erkendelsen af at friheden ikke bliver os givet til evig arv og eje. Friheden har en pris, og frihed er også i vores tid en evig kamp. Hvis den kamp ikke lykkes, frygter jeg oprigtigt, at Europas fremtid bliver meget, meget mørk, og derfor skal den lykkes.

Jeg er stolt af det europæiske og transatlantiske sammenhold mod Ruslands aggression. EU er stærkere i dag end før krigen, og NATO er i dag stærkere end før krigen. Men jeg er uenig i den lidt teoretiske tilgang, som dominerer dele af den offentlige debat. Der opstilles røde linjer, våben doneres, men må ikke bruges i et fuldt selvforsvar, som reelt kan presse Rusland tilbage, og de våben, der er nødvendige, for at Ukraine kan vinde krigen, er stadig væk ikke at finde i Ukraine. Ingen kan vinde en krig med en arm på ryggen, og alt for længe har vi talt om, at Ukraine ikke må tabe krigen. Men er det nok for alle os, der vil friheden?

Ukrainerne kæmper en nærmest ubærlig kamp og ikke kun for deres eget flag, for deres eget land og for deres eget liv. De kæmper for Europas frihed, og der er kun én mulig udgang af den her krig, og det er, at Ukraine vinder. For at lykkes med det behøver ukrainerne vores fly, vores våben, vores militære viden, vores investeringer i den ukrainske forsvarsindustri og vores økonomiske støtte. Hvis ikke vi yder det, der er nødvendigt, så svigter vi vores ansvar, og derfor vil den danske støtte til Ukraine fortsætte, så længe der er brug for den. Der er ikke nogen grund til at tro, at Rusland stopper med Ukraine. Rusland vil fortsætte, indtil de selv bliver stoppet.

Vi bruger nu i Danmark mere end 2 pct. af vores bnp på forsvar og sikkerhed. Man må være ærlig og sige det direkte: Vi får behov for mere for at kunne forsvare os selv og vores eget land og bidrage til beskyttelsen af vores alliance i NATO. Vi må alle her i Folketinget være klar til at prioritere og betale de nødvendige regninger, også i fremtiden.

I 2025 overtager Danmark EU's formandskab. Her vil krigen i Ukraine selvfølgelig være det vigtigste sammen med arbejdet for at styrke en egentlig europæisk forsvarsindustri, men der bliver også meget andet at tage fat på: grøn omstilling, EU's konkurrenceevne og behovet for at styrke EU's ydre grænser. Vi skal have styr på, hvor mange mennesker der kommer til Europa, og vi skal stoppe menneskesmuglernes inhumane forretningsmodel. Der er på alle lede og kanter brug for et stærkt Europa, der tager mere ansvar for egen sikkerhed.

Næste år får vi også sæde i FN's Sikkerhedsråd. Her skal vi arbejde på at finde løsninger på verdens desværre alt for mange konflikter og beskytte de alt for mange civile ofre. Det gælder også i Mellemøsten. Lige nu ser vi med bekymring på udviklingen i Libanon. Udenrigsministeriet har opfordret alle danskere til at forlade landet og følge situationen nøje.

Kl. 12:50

På mandag er det 1 år siden, vi vågnede til et af verdenshistoriens værste terrorangreb. Hamas voldtog, torturerede og dræbte. Det største antal jøder siden holocaust blev slået ihjel på blot få timer. Flere hundrede blev bortført, og mange holdes stadig som gidsler af Hamas. Uanset hvad man måtte mene om Israels modsvar, bør alle kræve gidslerne løsladt. De fortjener intet andet end at blive genforenet med deres familier. De har ikke nogen andel i konflikten. De er uskyldige. Det samme er de tusindvis af palæstinensiske børn, der enten er blevet dræbt i Gaza, sendt på flugt, forsvundet fra deres forældre, eller som lider under akut fødevarerangel og med risiko for polio og andre alvorlige sygdomme. De menneskelige lidelser er nærmest ufattelige, og en våbenhvile er fortsat afgørende.

Konflikten i Mellemøsten er ulykkelig, og den trækker desværre også tråde af polarisering, uforsonlighed og splittelse i vores eget land. Men ufred har ingen plads i Danmark, og vi må alle sammen have viljen til at forenes i det dobbelte budskab, at Israel selvfølgelig har ret til at eksistere i fred og frihed, og at palæstinenserne har præcis samme ret. Det kræver flere ting. For det første kræver det, at Hamas stopper terroren og nedlægger sig selv. En palæstinensisk stat kan ikke bygge på en terrororganisation. For det andet kræver det, at Israel stopper de ulovlige bosættelser, som ingen rimelighed har, og som kun er med til at eskalere konflikten. Engang var der på begge sider forstandighed og pragmatisme. Siden har yderfløjene taget over – til skade for det meste, ja, for det hele. Derfor må vi for det tredje lægge langt større pres på parterne, så de også indser, at en tostatsløsning er den eneste langsigtede og bæredygtige vej. I stedet for at befolkninger herhjemme og andre steder splittes i en uforsonlighed, vi sjældent har set, burde vi stå sammen om lige præcis de krav.

Desværre er det ikke kun hårde ord, konflikten har ført med sig. For nogle er det også handling. En ung mand er sigtet efter terrorparagraffen for at have planlagt et brandattentat mod en jødisk kvinde her i Danmark. Jeg græmmes. Jeg græmmes over, at antisemitismen i Danmark er vokset. Det løfte, vi gav danske jøder efter anden verdenskrig, vil altid gælde. Til det hører også en klar opbakning til, at Israel selvfølgelig har ret til at forsvare sig selv, som ethvert andet land i øvrigt har det. Men betyder det, at Israel har ret til at gøre hvad som helst? Nej, de skal overholde krigens love, og de skal gøre mere, meget mere, for at passe på civilbefolkningen, uanset hvor svært det er, når Hamas kujonagtigt gemmer sig bag kvinder og børn.

Niels Bohr sagde, at sandhedens modsætning er enkelhed, og der er sandt at sige ikke noget enkelt over konflikten i Mellemøsten. Enkelt er der i det hele taget ikke meget, der er længere, men udfordringerne kan vi overkomme, hvis vi vil. Det er netop det, der er opgaven for os her i Folketinget: hver eneste dag at arbejde for at løse de problemer, som vores folk, vores land og vores verden står over for. Siden vi åbnede Folketinget sidste gang, har vi fået en ny konge og en ny dronning. Vi har nået det højeste antal beskæftigede nogen sinde i vores land og for første gang indgået en reel og forpligtende grøn generationskontrakt for fremtidens natur og fremtidens danskere.

I regeringen glæder vi os til fortsat at påtage os ansvaret og sammen med alle de partier her i Folketinget, der vil, passe på og udvikle vores vidunderlige Danmark, i dag og i morgen, og ikke mindst at tage os bedre af dem, der allermost har brug for det. Når verdens bedste velfærdssamfund ikke formår at gribe mennesker, der har det rigtig svært, håber jeg egentlig, at alle kan blive enige om, at vi her i salen skal gøre os endnu mere umage. Skulle der sidde en enkelt og tænke, hvorfor en statsminister bruger så meget tid på socialpolitik og de udsatte i en åbningstale, så lad mig her til sidst kort slå fast: Der er nok ikke et enkelt politikområde, der fortæller mere om et samfund og dets borgere end netop socialpolitikken. Hvordan vi møder andre mennesker, er et spejl af, hvem vi er.

Jeg indledte min tale i dag med at se 139 år tilbage på Stine Bødgers' udslidte liv og uværdige behandling. Når vores efterkommere en dag om 139 år ser på vores måde at behandle andre mennesker på, hvad vil de så se? Lad os tilstræbe at være den bedste udgave af os selv. Med de ord vil jeg bede jer om at rejse jer op.

Danmark leve!

(Trefoldigt hurraåb fra salen).

Kl. 12:55

Formanden (Søren Gade):

Med dette siger vi tak til statsministeren for redegørelsen. Redegørelsen vil som bekendt komme til debat på torsdag, den 3. oktober 2024.

Værsgo at sætte jer ned.

Jeg gør opmærksom på, at talen vil blive oversat til grønlandsk og færøsk og vil komme på Folketingets hjemmeside.

Nu skal vi så til en nyskabelse, som jeg oprigtigt har glædet mig til. I Præsidiets – nu tager jeg Præsidiets med, hvis nu det ikke kommer til at virke – har vi besluttet, at vi i år skal indlede folketingsåret med at synge en sang, og vi skal naturligvis synge vores nationalsang. Der er omdelt eksemplarer til alle for en sikkerheds skyld, og jeg håber også, at vi kan få teksten op på skærmene bag ved mig.

Til at lede os godt igennem sangen vil jeg byde rigtig hjertelig velkommen til vores sangerinde, Julie Lindell. Velkommen til dig. Du vil der fra din nyfundne plads hjælpe med at synge for, og Julie vil blive akkompagneret af Markus Lindell, som spiller klaver.

Så vil jeg igen bede jer om at rejse jer op, så vi alle står op, mens vi synger. Julie, nu har du kommandoen.

(Efterfølgende sang alle i salen stående »Der er et yndigt land«).

Kl. 13:00

Formanden (Søren Gade):

Værsgo at sætte jer ned. Inden jeg afslutter mødet, har jeg lige nogle enkelte meddelelser.

Fra medlem af Folketinget Peder Hvelplund (EL), der har haft orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at Peder Hvelplund fra og med den 1. oktober 2024 atter er kan give møde i Tinget.

Runa Friis Hansens (EL) hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

I dag er der følgende anmeldelser:

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Lovforslag nr. L 1 (Forslag til finanslov for finansåret 2025) og

Lovforslag nr. L 2 (Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2028).

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Lovforslag nr. L 3 (Forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af geografiske betegnelser for håndværks- og industriprodukter),

Lovforslag nr. L 4 (Forslag til lov om arbejdstid for mobile lønmodtagere på fartøjer på indre vandveje),

Lovforslag nr. L 5 (Forslag til lov for Grønland om oplysninger, der skal medsendes ved overførsel af midler) og

Lovforslag nr. L 6 (Forslag til lov for Færøerne om oplysninger, der skal medsendes ved overførsel af midler).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 2. oktober 2024, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Inden jeg hæver mødet, vil jeg bede folk i salen om at rejse sig og sige farvel til kongen og dronningen.
Mødet er hævet. (Kl. 13:01).
